

Torsdag. 28. sept. 1944.

Ord for dagen. Hitler uttaler i Mein Kampf: "Sovjet-Russland er ingen alliert for den tyske nasjon i dens kamp for frihet.... Selve den ting at vi gikk inn i en allianse med Russland, ville være signal til en ny krig, og resultatet av den ville blitt slutten for Tyskland."

BLI IKKE FORVIRRET AV "FAREN FRA ØST".

Tyskernes og nasistenes antibolsjevikpropaganda når i disse dager nye høyder. I et møte på universitetsplassen 25. sept. i år begynte nasistene å snakke åpent om at det norske folk måtte ta imot "fienden" med våpen i hånd når de nådde våre grenser. Er det mobiliseringsplanene som blir tilrettelagt igjen? Tyskerne kan ha tre grunner for sin intense antibolsjevistiske propaganda. For det første vil de ha så mye hjelp som mulig i sin desperate sluttkamp for å kunne fortsette den lengst mulig. For det annet har nasilederne en egen evne til å fryde seg over at de trekker andre med i fallet. Av disse to grunner vil de prøve å få flest mulig til å kjempe sammen med seg, og helst så de selv-sagt at den norske nasjonen kompromiterte seg i de alliertes syne. For det tredje er det åpenbart nasistenes planer å skape kimen til den neste verdenskrig ved å så mistro mellom De Forente Nasjoner innbyrdes. Nasistenes propaganda inneholder således en tredobbelt alvorlig fare, og da det viser seg at det slett ikke er få som er tilbøyelig til å gå på limpinnen, kan det være på sin plass å se litt nærmere på den angivelige "fare fra øst". Vi tror ikke at det er mange som faller direkte for den tyske propagandaen og gir nasistene sin støtte, men det er nok dem som blir motløse og pessimistiske overfor fredsutsiktene slik som nasistene maler dem, og som derfor ikke yter sitt beste i arbeidet for Norges frigjøring. Akkurat nå er det nødvendig at enhver nordmann går hæl hjertet inn for den kampen Norge og først og fremst det tre store allierte England, Sovjet-Unionen og U.S.A. fører. Hvordan ville en Sovjet-russisk okkupasjon arte seg? Dette spørsmålet ligger mange engstelige på hjertet. En krigskorrespondent har gitt en del skildringer av den russiske okkupasjonen av det nordlige Moldau. Skildringen er skrevet før rumenerne sluttet fred med Sovjet og viser altså hvordan en okkupasjon av et fiendtlig territorium foregår. Stalin proklamerte ved innmarsj på rumensk område at de ikke ville blande seg inn i indre rumenske anliggende. Dette løfte ble holdt til punkt og prikke, ja det ble sogar holdt så bokstavelig at jødene ikke fikk igjen den jorden Antonescu hadde tatt fra dem. Den uretten fikk det være rumenernes egen sak å gjøre god igjen. Den røde armé prøvde på alle måter å gjøre okkupasjonen så lett som mulig. De russiske soldatene fikk praktisk talt ikke lov til å kjøpe annet enn is og dessuten klippe håret. Arrestasjoner forekom sjelden. I byen Botosani, en by på Stavangers størrelse, hadde de således ikke foretatt en eneste arrestasjon. Russerne bryr seg lite om hvem som satt i den lokale administrasjon. Korrespondenten traff bl.a. en forhenværende jerngardist (rumensk hirdmann) i en administrativ stilling, og han fortalte også om en bergmester som ikke led av noen overdriven kjærlighet til russerne og åpent tilstod dette uten at noe hente av den grunn. For en tid siden sto det i et av våre nasiorganer at den første russiske okkupasjon av de Baltiske stater var den eneste okkupasjon i verdenshistorien som fullt ut hadde foregått etter folkerettens regler. Men - så kastet russerne etter det samme organ masken. Hva hendte egentlig i de Baltiske stater? La oss for det første slå fast at det var ikke meget demokrati igjen i disse statene. Den indre politiske utviklingi begynnelsen av 20-årene var meget levende. Store jordreformer ble påbegynt med utstyking av jordgoedsene. Den politiske kultur som er nødvendig for at et demokrati skal være levedyktig manglet imidlertid, og de reaksjonære krefter fikk etter hvert overtaket. Innledningen av "redselserperioden" i Randstate- ne fant sted da folket i de tre statene med 90 % av stemmene valgte å be om opptagelse i Sovjetunionen. Det er påstått at dette resultatet skyltes valgfusk, men det er lite sannsynlig da det er meget sannsynlig at de Baltiske arbeidere og småbønder heller ville beholde et kulturelt autonomi under Sovjet enn å leve i såkalte fristater som hadde gitt dem bare brutte illusjoner. Forretningsfolkene og en stor del av de intellektuelle

att de tidligere styrende lag sto selvsagt i opposisjon til denne politikken. De berømte massodeporteringer fra Randstatene traff nettopp disse lag av befolkningen og ble foretatt av sikkerhetshensyn. Vi kan være overbevist om at Hitler kunne vært mange fentekolonister nettopp blant disse menneskene. At deportasjonen også kan til å omfatte ufarlige folk, kan vel neppe være tvilsomt, men vi må være merksomme på at deportasjonene ikke foregikk til Himmlerske konsentrasjonsleire, men snarere betød en tvangsferflytning. Til dette kommer at vi kjenner ingen ting til omfanget av deportasjonene, men vi har i hvert fall lov til å gå ut fra at de nasistiske oppgavene er høyst overdrivne.

Det skremmebilde tyskerne idag holder opp for oss, er flyktende finner fra Nord-Finnland. De glemmer bare å fortelle at finnene flykter for sine brannende landsbyer som de tyske soldatene har stukket i brann. Samtidig forsøker de å få oss til å føle medynk med de finske krigsforbryterne. Snart skal de vel ha oss til å gråte over Terboven, Rodiess, Petras og Jonas Lie også.

Nyheterne fra London onsdag 27/9 kl. 18.30.

Vestfronten. Det ble offisielt uttalt fra det allierte hovedkvarter i ettermiddag at tyskerne tydensynlig har oppgitt forsøket på å avskjære korridoren i Nederland. De innskrenker seg til å forsvare linjen langs Maas. Britiske styrker syd for Maas rykker fram på bre d front østover. De står 8 km. syd for Boxmeer. Belgiske tropper har også nådd fram til Maas sør-øst for Nijmegen. All.styrker på vestsiden av korridoren har inntatt Oss og Heesch. Utgangsstillningene for den all. korridor er utvidet på begge sider. All.styrker vesten for korridoren har nådd kanalen ved Antwerpen-Turnhout. Den tyske garnison i Calais er tvunget til å trekke seg tilbake, og kanadierne kjemper i Calais indre forsvarsverker. Intet nytt fra de flybårne styrker i Arnheim. I Moselle-området har amerikanerne gått over Moselle nord for Epinal og tatt Chapeille-sur-Moselle og en rekke steder søndenfor byen. Ny framgang på Belfort-fronten, der flere landsbyer er befrikk, 1100 tunge amerikanske bombefly angrep idag panservognfabrik i Kassel, jernbanevognfabr., fabr. for framstilling av syntetisk brensel og kjemiske fabr. i Ludwigshafen og jernbanemål i Köln og Mainz. Store styrker britiske fly angrep inatt jernbanemål i Karlsruhe og Frankfurt am Main. 2 britiske fly gikk tapt.

Balkan. All. tropper har landet i Albania overført fra luft- og sjøveien. Hensikten er å bringe forstyrrelser i den tyske retrøtt fra Balkan. Det har lenge vært kjent at det foregår et intimt samarbeid mellom all. styrker og Titos friskarere. Styrkene er bl.a. satt inn mellom Split og øya Poljesac. Friskarere har erobret øya Pag utenfor havnebyen Zara. De har likeledes besatt 3 byer i Vest-Hellas.

Italia. I Italia har tyskerne kastet inn 3 divisjoner i et motangrep nord for Firenze. 8. arme som rykker oppover langs kysten, står ved utkanten av Bellaria, 12 km. fra Rimini. Middelestore all. bombefly har satt ut av spillet 8 vei- og jernbanebruer i Eodalen. Angresteroyere har bombardert den italienske Riviera.

Østfronten. Den tyske overkommando melder om voldsomme kamper mot russ. tropper som rykker inn på den ungarske lavslette. Russ. har hatt god framgang i framstøt fra nord og øst mot Riga. 300 bebodde steder inntatt.

Morge. Siste Runde beklager å ha glemt å stille seg i gratulantens rekke i anledning av Knut Hamsuns 85-årsdag. Vi vil i anledning av dagen hilsesette et citat fra forfatterens "Livensrød" - 2. akt: "Så står han der og råtner som et livløst tre på roten, men selv så tror den gamle ørn at nu nu står han gjevere enn noensinne før."

Teatersjef Berg Jøger og generaldirektør for statsbanene, Bjarne Vik, ble forleden bragt til Grønland politistasjon for fyll.

Dementi. Vår meddelelse i forrige nummer om at "professor" Mohle skulle være reist på tyttbartur til Sverige, medfører ennu ikke riktighet.